

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавне здравствене установе „Дом здравља“ Добој
за период 01.01-31.12.2019. године**

Број: РВ018-20

Бања Лука, 14.08.2020. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	4
	Извјештај о ревизији усклађености.....	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	5
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	6
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)	7
	1. Увод.....	7
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	7
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	8
	4. Набавке.....	9
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	10
	6. Финансијски извјештаји.....	11
	6.1. Биланс успјеха	11
	6.1.1. Приходи.....	11
	6.1.2. Расходи	12
	6.1.3. Финансијски резултат.....	15
	6.2. Биланс стања.....	15
	6.2.1. Актива	15
	6.2.2. Пасива.....	18
	6.2.3. Ванбилансна евиденција	21
	6.3. Биланс токова готовине	21
	6.4. Временска неограниченост пословања	22
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	22
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје	22

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе „Дом здравља“ Добој који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају са стањем на дан 31. децембар 2019. године; Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду и Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, финансијски извјештаји Јавне здравствене установе „Дом здравља“ Добој, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2019. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 -2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачкот 3. извјештаја:

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2019. године није обављен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер Извјештај о извршеном попису не садржи преглед имовине утврђене пописом (грађевинских објеката и опреме), упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза, пописом није обухваћено земљиште, као ни теренске амбуланте које се користе.

Као што је наведено под тачкот 6.1.2. извјештаја:

Трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада су прецијењени за износ од 69.069 КМ, а потцијењени су трошкови производних услуга у износу од 14.585 КМ и нематеријални трошкови у износу од 39.964 КМ са припадајућим порезом (4.440 КМ) и доприносима у износу од 10.080 КМ, јер бруто накнаде по основу закључених уговора о дјелу и уговора о допунском раду са физичким лицима ван радног односа нису класификоване у складу са чланом 41. став 1. и чланом 43. став 1. Правилника о контом оквиру и садржини рачуна у контом оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Трошкови амортизације грађевинских објеката у 2019. години мање су исказани у износу од 100.998 КМ, а добитак текућег периода је прецијењен за поменути износ, јер евидентирање укидања ревалоризационих резерви није вршено у складу са захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 41).

Трошкови пореза су прецијењени за износ од 223.501 КМ, а потцијењени су трошкови материјала за износ од 102.696 КМ, трошкови производних услуга за износ од 15.882 КМ, нематеријални трошкови за износ од 24.381 КМ, набавна вриједност грађевинских објеката за износ од 15.218 КМ, опреме за износ од 44.535 КМ, залихе материјала за износ од 20.789 КМ, као и добитак текућег периода у износу од 80.542 КМ, јер порез на додату вриједност, који није признат као одбитна ставка, није евидентиран у складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачкот 6.2.1.1. извјештаја:

Вриједност нематеријалних средстава је прецијењена, а вриједност некретнина, постројења и опрема је потцијењена за износ од 104.399 КМ, јер земљиште Јавне здравствене установе „Дома здравља“ Добој није класификовано у складу са чланом 4. став 1. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачкот 6.2.2.3. извјештаја:

Због неевидентирања Рјешења за плаћање утврђених пореских обавеза у укупном износу од 222.038 КМ потцијењени су расходи и обавезе за порез и доприносе у износу од 35.480 КМ и расходи и обавезе по основу затезних камата у износу од 186.558 КМ, а прецијењен је добитак текућег периода у износу од 222.038 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.3. извјештаја:

Биланс новчаних токова није сачињен у складу са захтјевима МРС 7 - Извјештај о токовима готовине (параграфи 14, 16 и 17), јер су одливи готовине из пословних активности у износу од 84.114 КМ исказани у оквиру активности финансирања, а одливи готовине из активности инвестирања у износу од 116.966 КМ исказани су у оквиру пословних активности.

Као што је наведено под тачком 6.6. извјештаја:

Напомене уз финансијске извјештаје не садрже потребне додатне информације у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја и осталих МРС и МСФИ, јер нису објелодањене додатне информације.

Временска неограниченост пословања

Јавна здравствена установа „Дом здравља“ Добој објелоданила је у Напоменама уз финансијске извјештаје, да су финансијски извјештаји састављени на начелу сталности пословања, а у складу са позитивним показатељима пословања у претходним периодима, као и чињеницом да је пословање Дома здравља од јавног и општег интереса за локалну заједницу, па исто представља реалну претпоставку сталности пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која по нашем професионалном мишљењу, су била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2019. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као последица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 14.08.2020. године

Главни ревизор

Јово Радукић с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе „Дом здравља“ Добој за 2019. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Јавне здравствене установе „Дом здравља“ Добој за 2019. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачкот 6.1.2. извјештаја:

Обрачун минулог рада за сваку навршену годину радног стажа вршен је на плату која се састоји од основне плате и увећања плате по основу рада ноћу, рада у дане празника и рада у друге дане у које се по закону не ради, што није у складу са чланом 6. став 3. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавне здравствене установе „Дом здравља“ Добој обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавне здравствене установе „Дом здравља“ Добој.

Бања Лука, 14.08.2020. године

Главни ревизор

Јово Радукић с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) попис имовине и обавеза обавља у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;
- 2) класификација уговора о дјелу и уговора о допунском раду врши у складу са чланом 41. став 1. и чланом 43. став 1. Правилника о контом оквиру и садржини рачуна у контом оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
- 3) у оквиру трошкова, залиха материјала и опреме евидентира ПДВ који није признат као одбитна ставка;
- 4) земљиште класификује у складу са чланом 4. став 1. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
- 5) евидентирање укидања ревалоризационих резерви врши у складу са захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 41);
- 6) у пословним књигама евидентирају расходи и обавезе утврђене по Рјешењу за плаћање утврђених пореских обавеза од стране Пореске управе Републике Српске;
- 7) у Билансу новчаних токова одливи готовине из пословних активности и активности инвестирања и финансирања презентују у складу са захтјевима МРС 7 - Извјештај о токовима готовине (параграфи 14, 16 и 17);
- 8) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују и додатне информације у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја и осталих МРС и МСФИ.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) Појединачни колективни уговор за запослене у здравственој установи усклади са измијењеном законском и подзаконском регулативом;
- 2) обрачун минулог рада врши у складу са чланом 6. став 3. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске;
- 3) примјењују одредбе Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске, у дијелу који се односи на рок правдања путних налога, обрачун дневница у иностранству и доношење рјешења о службеном путовању у иностранство.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о систему јавних служби;
- Закон о здравственој заштити;
- Закон о раду;
- Закон о јавним предузећима;
- Закон о привредним друштвима;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- Закон о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске;
- Закон о доприносима;
- Закон о порезу на доходак;
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида;
- Посебни колективни уговор за запослене у области здравства у Републици Српској;
- Правилник о принципима, условима и критеријумима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга у Републици Српској у 2019. години;
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста;
- Одлука о најнижој цијени рада у области здравства и социјалне заштите;
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;
- Уредба о условима и плаћању готовим новцем.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДеноЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Јавна здравствена установа „Дом здравља“ Добој (у даљем тексту: Дом здравља) основана је Одлуком Скупштине општине Добој од 02.11.1994. године, а својство правног лица Дом здравља је стекао уписом у судски регистар код Основног суда у Добоју.

Дјелатност и функционисање Дома здравља су дефинисани одредбама Закона о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“, број: 68/07, 109/12 и 44/16) и Закона о здравственој заштити („Службени гласник Републике Српске“, број 106/09 и 44/15). Чланом 55. Закона о здравственој заштити и чланом 15. Статута, Дом здравља је категоризован као референтна здравствена установа која проводи примарну здравствену заштиту по моделу породичне медицине.

Дом здравља обезбјеђује и организује породичну медицину, послове имунизације, хигијенско-епидемиолошке послове, послове у области хематолошке и биохемијске лабораторијске дијагностике, рендгенске и ултразвучне дијагностике, стоматолошке лабораторије, хитну медицинску помоћ и хитни санитетски превоз, превентивну, дјечију и општу стоматологију, физикалну рехабилитацију у заједници, заштиту менталног здравља, специјалистичке амбуланте из педијатрије и гинекологије и снабдијевање лијековима и медицинским средствима или се обезбјеђује обављање тих послова закључивањем уговора са апотеком и др.

Према Закону о систему јавних служби органи управљања и руковођења Дома здравља су управни одбор и директор, а надзор над законитошћу Дома здравља врши Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске. Статутом Дома здравља дефинисане су њихове надлежности, одговорности и дјелоокруг рада.

Дом здравља је стекао статус сертификоване установе, односно испуњавањем прописаних стандарда сигурности у процесу пружања здравствене заштите који су задати од стране Агенције за сертификацију, акредитацију и унапређење квалитета здравствене заштите Дом здравља је 08.04.2019. године добио рјешење о сертификацији од стране Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске.

Средства за финансирање Дома здравља у 2019. години обезбјеђена су од стране Фонда здравственог осигурања Републике Српске (у даљем тексту: Фонд здравственог осигурања) у складу са потписаним Уговором о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите у 2019. години, корисника здравствене заштите, буџета Града Добој, донација и из других извора. Финансијско пословање Дома здравља се обавља преко пословних рачуна отворених код банака.

На Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији Дома здравља за период 01.01.-31.12.2019. године, није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је провела финансијску ревизију Дома здравља.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Статутом Дома здравља (од 2016. године), Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Дома здравља (од 2011. године) и другим интерним актима су утврђене дјелатност, надлежност, унутрашња организација, управљање, пословање и друга питања значајна за рад Дома здравља.

Прибављена је сагласност оснивача на Статут Дома здравља и Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у складу са чланом 19. Закона о систему јавних служби, као и мишљење Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске на Статут Дома здравља у складу са чланом 74. став 2. Закона о здравственој заштити.

За обављање послова из дјелокруга Дома здравља Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста систематизовано је 245 радних мјеста са 370 извршилаца.

На дан 31.12.2019. године у Дому здравља било је 273 запослена радника, од чега је 256 запослено на неодређено вријеме, а 16 на одређено вријеме и један приправник. Током 2019. године 13 радника је засновало радни однос на одређено вријеме као и један приправник.

Појединачни колективни уговор за запослене у здравственој установи (од 17.02.2010. године) који се није примјењивао код обрачуна плата у току 2019. године није усклађен са Законом о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 66/18) и Посебним колективним уговором за запослене у области здравства („Службени гласник Републике Српске“, број: 72/16, 111/16, 19/19 и 68/19), како је дефинисано чланом 39. наведеног закона и чланом 44. наведеног колективног уговора.

Помоћна књига основних средстава је успостављена, али у истој нису евидентирана остала нематеријална средства (земљиште) како је то прописано чланом 11. став 6. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 94/15).

Увидом у документацију обављеног редовног годишњег пописа имовине и обавеза на дан 31.12.2019. године, ревизијом је утврђено да попис није обављен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број: 45/16), јер Извјештај централне пописне комисије о извршеном редовном попису имовине, потраживања и обавеза на дан 31.12.2019. године не садржи преглед имовине утврђене пописом (грађевинских објеката и опреме), упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза (члан 20. став 1. тачка 3. правилника), податке о стручној и професионалној квалификацији, као и о радном ангажману лица ангажованих на попису (члан 20. став 1. тачка 2. правилника), те нису сачињене одвојене пописне листе за сваку категорију имовине која је предмет пописа (члан 17. став 4. правилника). Пописом нису обухваћене теренске амбуланте које се користе а које нису у власништву Дома здравља (члан 4. тачка 3. правилника), као ни земљиште које је у пословним књигама евидентирано као остала нематеријална имовина.

До дана одређеног за попис вршено је усаглашавање потраживања и обавеза са дужницима и повјериоцима како је предвиђено чланом 15. правилника, а неусаглашена стања потраживања и обавеза Дом здравља је објелоданио у Напоменама уз финансијске извјештаје.

Од стране ревизије проведене су независне потврде (конфирмације) салда потраживања и обавеза, на одабраном узорку, и том приликом нису утврђена значајнија одступања.

Дом здравља је у обавези да успостави јединицу интерне ревизије у складу са чланом 19. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 91/16). Функција интерне ревизије није успостављена.

У складу са чланом 14. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске, у 2018. години, именована су одговорна лица за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле.

Дом здравља није уредио систем интерних контрола према одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутства о начину и поступку провођења финансијског управљања и контроле, јер није дефинисао кључне пословне процесе и успоставио књигу пословних процеса (тачка 22. под 3, 4. и 5. упутства), донио акт о управљању ризицима којим се уређују организациони циљеви и задаци, процјена ризика и управљање ризицима (члан 8. став 2. закона), идентификовао и процијенио ризике (није успоставио регистар ризика), те израдио стратегију управљања ризицима (тачка 22. под 6. упутства), извршио анализу постојећих интерних аката и на основу тога донио нова правила и процедуре имајући у виду да је у протеклом периоду, дошло до значајних измјена у законској и подзаконској регулативи из различитих области.

У 2019. години је сачињен Извјештај о провођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контрола за период 01.01-31.12.2019. године, а почетком 2020. године донесен је Правилник о систему интерних контрола и интерних контролних поступака у ЈЗУ Дом здравља Добој.

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима, што је осим у овој тачки наведено у тачкама 5. и 6. извјештаја.

Препоручује се директору да обезбједи да се:

- **Појединачни колективни уговор за запослене у здравственој установи усклади са измјењеном законском и подзаконском регулативом,**
- **попис имовине и обавеза обавља у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.**

4. Набавке

Планом јавних набавки за 2019. годину са измјенама и допунама Дом здравља је планирао провођење 55 поступка јавних набавки у вриједности од 1.110.600 КМ без урачунатог пореза на додату вриједност (у даљем дијелу текста: ПДВ).

Према извјештају о реализованим поступцима јавних набавки, у току године, Дом здравља је покренуо 100 поступака јавних набавки, 7 поступака није окончано и реализована су 93 поступка јавних набавки уговорене вриједности од 822.492 КМ (без ПДВ-а), од чега су 73 директна споразума, 11 конкурентских захтјева, 9 отворених поступака. Према образложењу датом за потребе ревизије, разлика планирано-уговорено је настала због околности које се нису могле предвидјети у моменту израде Плана набавки и односи се на проведених 38 хитних поступака, покренутих на основу посебне одлуке одобрене од стране директора, а по основу

захтјева службе ради функционисања установе и да не би дошло до поремећаја у раду служби.

У току 2019. године започето је 7 поступака јавних набавки који су завршени у 2020. години, те су уговори у току реализације. Односе се на 2 конкурентска захтјева (набавка хируршких и прегледних рукавица и средстава за дезинфекцију), 2 директна споразума (набавка услуга верификације и баждарења вага и верификације и баждарења тлакомјера) и 3 отворена поступка (набавка стоматолошког материјала, мобилног мамографа и медицинског информационог система).

Од уговорене вриједности, са 31.12.2019. године реализоване су набавке у вриједности од 448.382 КМ (без ПДВ-а), што је за 662.218 КМ мање од планом предвиђених набавки за 2019. годину. Према образложењу датом за потребе ревизије, за већину поступака се није указала потреба за реализацијом истих у планираној вриједности, али су, због специфичности пословања установе и бриге о здравственом стању становништва, морали бити планирани.

Ревизијским испитивањем је обухваћено 16 различитих поступака јавних набавки (6 отворених поступака, 4 конкурентска захтјева и 6 директних споразума) у вриједности од 418.369 КМ (без ПДВ-а), што чини 38% укупно планираних јавних набавки.

Ревидиране су набавке (без ПДВ-а) резервних дијелова за стоматолошке апарате и машине (19.753 КМ), лијекова (4.415 КМ), отрова (13.201 КМ), стоматолошког ситног инвентара (15.562 КМ), рачунара (12.335 КМ), клима уређаја (17.316 КМ), реагенаса за биохемијски анализатор Dimenzion Expand Plus-Siemens (81.629 КМ), горива (64.055 КМ), организовања прославе поводом обиљежавања Крсне славе Дома здравља (3.000 КМ), реагенаса и осталог потрошног материјала за имунохемијски анализатор (52.228 КМ), службеног возила 24.701 КМ, извођење радова на изградњи паркинга, надстрешнице и стазе код објекта Дома здравља (89.524 КМ), услуге отклањања кварова система за централно гријање у Дому здравља и система гријања у теренским амбулантама (5.490 КМ), услуга чишћења, утовара и одвоза снијега у периоду зима 2019/2020 година (6.000 КМ), услуга верификације и баждарења вага (4.560 КМ), те услуга верификације и баждарења тлакомјера у износу од 4.600 КМ.

У поступцима додјеле уговора путем отвореног поступка и конкурентског захтјева за достављање понуда, код којих се најнижа цијена користи као критеријум за додјелу уговора, уговорни орган није предвидио провођење е-аукције за најмање 80% поступака јавних набавки у 2019. години, како је то предвиђено чланом 10. Правилника о условима и начину кориштења е-аукције („Службени гласник БиХ“, број: 66/16). Наиме, за електронску аукцију било је пријављених 12 поступака јавних набавки, што чини 50% поступака јавних набавки у 2019. години.

У току ревизије презентована је документација која указује на чињеницу да се, у 2020. години, за све поступке предвиђа провођење е-аукције.

У поступцима јавних набавки које су биле предмет ревизије, осим наведеног, нису утврђена значајнија одступања и неусклађености са Законом о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Дом здравља је донио Програм рада за 2019. годину и План прихода и расхода за 2019. годину које је усвојио Управни одбор 28.02.2019. године и прибављена је

сагласност оснивача на Програм рада, у складу са чланом 17. и 19. Закона о систему јавних служби и чланом 26. Статута Дома здравља.

Планом прихода и расхода за 2019. годину планирани су приходи и расходи у износу од 7.760.000 КМ.

Укупни приходи планирани у наведеном износу односе се на приходе од Фонда здравственог осигурања Републике Српске по основу уговора о финансирању примарне здравствене заштите и консултативно-специјалистичке здравствене заштите (5.900.000 КМ), превоза на хемодијализу (120.000 КМ), превоза пацијената (144.000 КМ), партиципације (325.000 КМ), осталих услуга из обавезног здравственог осигурања (217.000 КМ), продаје услуга изван обавезног здравственог осигурања (134.000 КМ), закупнина (90.000 КМ), рефундације боловања (80.000 КМ), донација (448.000 КМ), остале приходе (2.000 КМ), као и средства од локалне заједнице у износу од 300.000 КМ.

Планирани расходи се односе на трошкове бруто зарада и бруто накнада зарада (5.640.000 КМ), осталих личних примања (197.000 КМ), медицинског материјала (280.000 КМ), канцеларијског и осталог материјала, горива и енергије (290.000 КМ), производних услуга (113.000 КМ), амортизације (550.000 КМ), нематеријалне трошкове (288.000 КМ), камате (100.000 КМ), остале трошкове пословања (2.000 КМ), као и утрошак средства од локалне заједнице за набавку медицинске опреме, провођење одређених програма примарне здравствене заштите и текућу ликвидност у износу од 300.000 КМ.

План прихода и расхода по свом садржају суштински не представља финансијски план, већ план Биланса успјеха, јер су истим планиране обрачунске категорије расхода које не подразумевају одливе средстава, а нису планирани по износима одливи средстава од дотације локалне управе.

6. Финансијски извјештаји

Финансијски извјештаји Дома здравља припремљени су и презентовани у обрасцима који су прописани Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број: 63/16).

6.1. Биланс успјеха

Извршење Финансијског плана Дома здравља за 2019. годину исказано је у обрасцу Биланс успјеха (Извјештај о укупном резултату) и у истом су исказани укупни приходи од 8.039.410 КМ и виши су за 4% у односу на планиране приходе. Укупни расходи су исказани у износу од 7.799.469 КМ и виши су за 1% у односу на планиране расходе.

6.1.1. Приходи

Укупни приходи су исказани у износу од 8.039.410 КМ, а чине их пословни приходи, остали приходи и приходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешке из ранијег периода.

Пословни приходи су исказани у износу од 7.983.237 КМ, а чине их приходи од продаје учинака на домаћем тржишту и остали пословни приходи.

Приходи од продаје учинака на домаћем тржишту су исказани у износу од 6.943.760 КМ, а највећим дијелом чине их приходи од пружених услуга примарног нивоа здравствене заштите (5.449.618 КМ), услуга консултативно-специјалистичке заштите (610.026 КМ), превоза пацијената на дијализу (127.064 КМ), стоматологије

(117.624 KM), као и приходи од наплаћене партиципације од корисника здравствене заштите у износу од 331.946 KM.

Дом здравља је у складу са Правилником о принципима, условима и критеријима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга у Републици Српској у 2019. години („Службени гласник Републике Српске“, број: 112/18 и 87/19) са Фондом здравственог осигурања закључио Уговоре о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите у 2019. години и пружању услуга из области гинекологије и педијатрије, којим су уговорена средства за примарну здравствену заштиту у износу од 5.409.207 KM, санитарни превоз осигураних лица 139.000 KM и консултативно-специјалистичку заштиту у износу од 610.026 KM.

На основу наведених уговора Дом здравља испоставља мјесечне фактуре у висини једне дванаестине уговора, а на крају године Фонд здравственог осигурања доставио је Дому здравља коначни обрачун у износу од 5.724.728 KM који је претходно умањен за ефекте услуга које су извршиле друге здравствене установе, прекорачења у потрошњи лијекова, рефундација и контроле извршених уговора у укупном износу од 98.589 KM. Фактурисана вриједност извршених услуга, које Дом здравља пружа у оквиру примарног нивоа здравствене заштите, своди се на изведену вриједност (према одредбама Уговора о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите у 2019. години потписаног између Дома здравља и Фонда здравственог осигурања) и на усаглашавања која су резултат обрачуна које Фонд здравственог осигурања доставља Дому здравља мјесечно, односно годишње.

Остали пословни приходи су исказани у износу од 1.039.477 KM, а чине их приходи по основу рефундације боловања и породилског боловања (127.867 KM), приходи од закупнина (88.339 KM), приходи од дотација локалне заједнице (235.000 KM), приходи од донација (586.286 KM) и остали приходи у износу од 1.985 KM.

Приходи по основу рефундације боловања и породилског боловања чине приходи од Фонда здравственог осигурања (65.493 KM) и Фонда дјечије заштите у износу од 62.374 KM.

Приходи од дотација локалне заједнице у цјелости се односе на приходе од Града Добој.

Приходи од донација су исказани у висини обрачунате амортизације донираних основних средстава у складу са захтјевом MPC 20 - Рачуноводство државних давања и објелодањивања државних помоћи, *параграф 17* (деталјније у тачки 6.2.2.2. извјештаја).

Остали приходи су исказани у износу од 33.273 KM, а највећим дјелом се односе на приходе по основу продаје опреме у износу од 30.141 KM.

6.1.2. Расходи

Укупни расходи су исказани у износу од 7.799.469 KM, а чине их пословни расходи, финансијски расходи и остали расходи.

Пословни расходи су исказани у износу од 7.691.306 KM. Чине их трошкови материјала, зарада, накнада зарада и осталих личних расхода, производних услуга, амортизације, нематеријални трошкови и трошкови пореза и доприноса.

Трошкови материјала су исказани у износу од 726.804 KM. Највећим дијелом чине их трошкови лијекова (137.597 KM), лабораторијског материјала (150.794 KM), стоматолошког материјала (26.656 KM), санитетског материјала (26.306 KM), канцеларијског материјала (26.168 KM), као и трошкови топлотне енергије-гријања

(123.321 KM), горива и мазива (75.135 KM) и електричне енергије у износу од 56.730 KM.

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода су исказани у износу од 5.827.935 KM, а чине их трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада и остали лични расходи.

Трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада су исказани у износу од 5.649.600 KM, а односе се на бруто зараде и накнаде зарада запослених за период јануар-децембар 2019. године (5.571.575 KM), трошкове бруто накнада члановима управног одбора (8.955 KM) и бруто накнада по основу уговора о дјелу и уговора о допунском раду у износу од 69.069 KM.

Лична примања запослених у Дому здравља дефинисана су Законом о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске, Посебним колективним уговором за запослене у области здравства, Одлуком о најнижој цијени рада у области здравства и социјалне заштите ("Службени гласник Републике Српске", број: 6/08) и Одлуком о утврђивању цијене рада ("Службени гласник Републике Српске", број: 83/19).

Обрачун минулог рада за сваку навршену годину радног стажа вршен је на плату која се састоји од основне плате и увећања плате (по основу рада ноћу, рада у дане празника и рада у друге дане у које се по закону не ради), што није у складу са чланом 6. став 3. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске и чланом 6. став 1. којим је основна плата дефинисана као производ цијене рада као израза вриједности за најједноставнији рад и коефицијента утврђеног према платној групи, платној подгрупи и платном разреду.

Препоручује се директору да обезбиједи да се обрачун минулог рада врши у складу са чланом 6. став 3. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске.

Накнаде члановима управног одбора обрачунате су у висини од 150 KM мјесечно, у складу са Одлуком о утврђивању накнаде за рад члановима управних и надзорних одбора у установама чији је оснивач Скупштина града (од 08.04.2013. године).

Трошкови бруто накнада по основу уговора о дјелу и уговора о допунском раду односе се на закључене уговоре са физичким лицима ван радног односа и нису класификоване у складу са чланом 41. став 1. и чланом 43. став 1. Правилника о контоу оквиру и садржини рачуна у контоу оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. Због погрешне класификације уговора о дјелу и уговора о допунском раду, трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада прецијењени су за износ од 69.069 KM, а потцијењени су трошкови производних услуга у износу од 14.585 KM, нематеријални трошкови у износу од 39.964 KM са припадајућим порезом (4.440 KM) и доприносима у износу од 10.080 KM.

Препоручује се директору да обезбиједи да се класификација уговора о дјелу и уговора о допунском раду врши у складу са чланом 41. став 1. и чланом 43. став 1. Правилника о контоу оквиру и садржини рачуна у контоу оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Остали лични расходи су исказани у висини од 178.335 KM, а односе се на трошкове отпремнина, накнада и помоћи (56.540 KM), трошкове запослених на службеном путу (8.693 KM) и трошкове бруто осталих личних расхода у износу од 113.102 KM.

Трошкови отпремнина, награда и помоћи највећим дијелом се односе на отпремнине за одлазак у пензију (22.505 KM), новчане помоћи приликом смрти радника, члана уже породице (21.933 KM) и новчане помоћи у случају рођења дјетета (10.697 KM).

Трошкови запослених на службеном путу односе се на трошкове дневница за службена путовања у земљи (4.013 КМ) и накнаде за коришћење сопственог аутомобила у пословне сврхе (4.680 КМ). Правдање путних налога није вршено у року из члана 16. Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10). Такође, обрачун дневница у иностранству у одређеном дијелу године није вршен у складу са чланом 6. наведене уредбе, а службена путовања у иностранство вршена су без рјешења послодавца, што није у складу са чланом 14. став 2. исте уредбе.

Препоручује се директору да обезбиједи да се у потпуности примјењују одредбе Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске, у дијелу који се односи на рок правдања путних налога, обрачун дневница у иностранству и доношење рјешења о службеном путовању у иностранство.

Трошкови бруто осталих личних расхода у цијелости се односе на накнаде трошкова превоза код доласка на посао и повратка с посла обрачунате у складу са чланом 19. став 2. Посебног колективног уговора за запослене у области здравства.

Трошкови производних услуга су исказани у износу од 112.634 КМ. Односе се на трошкове транспортних услуга (38.130 КМ), трошкове услуга одржавања (45.283 КМ), трошкове закупа (7.579 КМ), рекламе и пропаганде (2.351 КМ) и трошкове осталих услуга у износу од 19.291 КМ.

Трошкови транспортних услуга највећим дијелом се односе на трошкове ПТТ услуга фиксног телефона (17.366) и мобилног телефона (11.916 КМ), а трошкове услуга одржавања највећим дијелом чини текуће одржавање сталних средстава (15.477 КМ) и возила (14.975 КМ).

Трошкови амортизације су исказани у износу од 641.122 КМ, од чега су трошкови амортизације грађевинских објеката (210.278 КМ) и опреме у износу од 422.278 КМ.

Обрачун амортизације вршен је методом линеарног отписа примјеном стопа амортизације сходно процјењеном корисном вијеку трајања грађевинских објеката и опреме.

Трошкови амортизације грађевинских објеката у 2019. години мање су исказани у износу од 100.998 КМ, јер евидентирање укидања ревалоризационих резерви није вршено у складу са захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 41), због чега је у Билансу успјеха прецијењен добитак текућег периода за поменути износ (тачка 6.2.2.1. извјештаја).

Нематеријални трошкови су исказани у износу од 118.440 КМ, а односе се на трошкове непроизводних услуга (85.911 КМ), репрезентације (13.797 КМ), премија осигурања (3.916 КМ), платног промета (3.738 КМ) и остале нематеријалне трошкове у износу од 11.078 КМ.

Трошкове непроизводних услуга највећим дијелом чине трошкови стручног образовања и усавршавања запослених (специјализација, семинари, симпозијуми) у износу од 31.626 КМ.

Трошкови пореза су исказани у износу од 253.229 КМ, а највећи дијелом се односе на трошак ПДВ-а који није признат као одбитна ставка у износу од 223.501 КМ.

Евидентирање ПДВ-а који није признат као одбитна ставка на трошковима пореза није у складу са чланом 43. став 7. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и

предузетнике, због чега су трошкови пореза прецијењени за износ од 223.501 КМ, а потцијењени су трошкови материјала за износ од 102.696 КМ, трошкови производних услуга за износ од 15.882 КМ, нематеријални трошкови за износ од 24.381 КМ, набавна вриједност грађевинских објеката за износ од 15.218 КМ, опреме за износ од 44.535 КМ, залихе материјала за износ од 20.789 КМ, као и добитак текућег периода у износу од 80.542 КМ.

Препоручује се директору да обезбиједи да се у оквиру трошкова, залиха материјала и опреме евидентира ПДВ који није признат као одбитна ставка.

Трошкови доприноса су исказани у износу од 11.142 КМ, а у цијелости се односе на допринос за запошљавање и професионалну рехабилитацију инвалида обрачунат у висини 0,2% од исплаћене мјесечне бруто плате свих запослених у складу са чланом 26. став 2. Закона о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида („Службени гласник Републике Српске“, број: 37/12 и 82/15).

Финансијски расходи су исказани у износу од 105.607 КМ, а односе се на расходе по основу камата за неизмирене и репрограмиране пореске обавезе (41.580 КМ), камата по зајму Фонда здравственог осигурања (34.225 КМ), камата по дугорочним и краткорочним кредитима (4.196 КМ) и затезних камата зарачунатих од стране добављача у износу од 24.606 КМ.

Остали расходи су исказани у износу од 2.556 КМ, а највећим дијелом се односе на губитке по основу продаје и расходовања нематеријалних средстава, некретнина, постројења и опреме (1.763 КМ).

6.1.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха за период 01.01-31.12.2019. године укупни приходи су исказани у износу од 8.039.410 КМ, укупни расходи у износу од 7.799.469 КМ и добитак текућег периода у износу од 239.941 КМ.

По налазу ревизије добитак текућег периода је прецијењен и треба га кориговати у износу од 242.494 КМ по основу мање исказаних трошкова амортизације у износу од 100.998 КМ и неевидентирања расхода по Рјешењу за плаћање утврђених пореских обавеза у износу од 222.038 КМ (тачка 6.2.2.3. извјештаја) и више исказаних трошкова пореза по основу ПДВ-а који није признат као одбитна ставка у износу од 80.542 КМ (тачка 6.1.2. извјештаја).

6.2. Биланс стања

У обрасцу Биланс стања (Извјештају о финансијском положају) Дома здравља на дан 31.12.2019. године исказана је уравнотежена вриједност aktive и пасиве у износу од 8.337.485 КМ.

6.2.1. Актива

Укупна актива исказана је у износу од 19.980.019 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 11.642.534 КМ и нето вриједности 8.337.485 КМ, а односи се на стална и текућа средства.

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства су исказана у износу од 19.228.223 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 11.636.688 КМ и нето вриједности 7.591.535 КМ, а највећим дијелом чине их нематеријална средства, некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине и дугорочни финансијски пласмани.

Нематеријална средства исказана су у износу од 104.399 КМ (брutto вриједности и нето вриједности), а односе се на вриједност земљишта на којем су смјештени објекти „А“ и „Б“ Дома здравља.

Земљиште није класификовано у складу са чланом 4. став 1. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број: 106/15), због чега су нематеријална средства прецијењена, а некретнине, постројења и опрема потцијењени за износ од 104.399 КМ.

Препоручује се директору да обезбиједи да се земљиште класификује у складу са чланом 4. став 1. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине исказане су у износу од 19.074.652 КМ брутто вриједности, исправке вриједности 11.636.688 КМ и нето вриједности 7.437.964 КМ, а чине их грађевински објекти, постројења и опрема, инвестиционе некретнине и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми.

Дом здравља не посједује доказе о власништву над земљиштем и објектима „А“ и „Б“ Дома здравља који су у посједу и које користи Дом здравља, а који се у земљишним и катастарским књигама воде на „Медицинском центру“ Добој.

Грађевински објекти исказани су у износу од 13.299.714 КМ брутто вриједности, исправке вриједности 7.630.292 КМ и нето вриједности 5.669.422 КМ. Нето вриједност грађевинских објеката чине објекат „А“ Дома здравља (4.137.546 КМ), објекат „Б“ Дома здравља (1.047.864 КМ), паркинг (40.186 КМ), настрешница (39.190 КМ), бетонске стазе (15.924 КМ) и пословни простори (у којима су смјештене теренске амбуланте) са помоћним објектима у Руданки (46.388 КМ), Центру за ментално здравље (37.811 КМ), Которском (129.370 КМ) и Станарима (175.143 КМ).

Остали пословни простори у којима су смјештене амбуланте породичне медицине у насељеним мјестима и које користи Дом здравља не налазе се у књиговодственим евиденцијама Дома здравља.

Постројења и опрема исказани су у износу од 4.679.378 КМ брутто вриједности, исправке вриједности 3.392.922 КМ и нето вриједности 1.286.456 КМ. Нето вриједност опреме чини медицинска опрема (960.907 КМ), санитарска возила, путнички аутомобили и возила хитне помоћи (229.603 КМ) и рачунарска и остала опрема у износу од 95.946 КМ.

Остала опрема за пружање здравствене заштите (лутке, симулатори) у износу 76.019 КМ, након почетног признавања није вреднована по набавној вриједности умањеној за акумулирану амортизацију односно није вршен обрачун амортизације, како је прописано МРС 16-Некретнине, постројења и опрема (параграф 30).

Инвестиционе некретнине исказане су у износу од 948.459 КМ брутто вриједности, исправке вриједности 609.061 КМ и нето вриједности 339.398 КМ. Односе се на дио имовине Дома здравља - пословне просторе који су издати у закуп и по основу чега Дом здравља остварује приходе. Наведене некретнине су класификоване као инвестициона имовина у складу са захтјевима МРС 40 - Инвестиционе некретнине (параграф 16) и чланом 4. став 10. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми исказана у износу од 147.101 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 4.413 КМ и нето вриједности 142.688 КМ. Поменута улагања су из ранијег периода, а бруто вриједност улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми чине улагања у пословне просторе у којима су смјештене амбуланта породичне медицине у Бољанићу (74.716 КМ) и офтамолошка амбуланта (72.385 КМ), а који нису у власништву Дома здравља.

Дугорочни финансијски пласмани исказани су у износу од 45.293 КМ (бруто вриједности и нето вриједности), а односе се на дугорочне кредите дате радницима у ранијем периоду (19.674 КМ) и потраживање по основу Споразума о раскиду Уговора о специјализацији и поврату уплаћених трошкова специјализације у износу од 25.619 КМ.

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства су исказана у износу од 751.796 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 5.846 КМ и нето вриједности 745.950 КМ, а чине их залихе материјала, краткорочна потраживања и готовински еквиваленти и готовина.

Залихе материјала су исказане у износу од 122.288 КМ (бруто вриједности и нето вриједности), а односе се на залихе лијекова (63.972 КМ), санитетског материјала (32.702 КМ), потрошног медицинског материјала (15.580 КМ), канцеларијског материјала (4.860 КМ), средстава за дезинфекцију (1.907 КМ), РТГ материјала (1.643 КМ), стоматолошког материјала (577 КМ), материјала за одржавање чистоће (567 КМ), техничког материјала (368 КМ) и горива и мазива и ауто дијелова у износу од 112 КМ.

Краткорочна потраживања су исказана у износу од 609.839 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 5.846 КМ и нето вриједности 603.993 КМ, односе се на потраживања од купаца у земљи и друга краткорочна потраживања.

Потраживања од купаца у земљи су исказана у износу од 554.083 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 5.846 КМ и нето вриједности 548.237 КМ. Нето вриједност потраживања од купаца највећим дијелом чине потраживања од Фонда здравственог осигурања по основу пружања здравствених услуга осигураним лицима (464.365 КМ) и Јавне здравствене установе Дом здравља Станари у износу од 50.082 КМ.

Потраживања од Фонда здравственог осигурања Републике Српске су призната и исказана на основу Уговора о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите у 2019. години по основу мјесечних фактура у висини од 1/12 уговореног износа и усаглашавања потраживања која су резултат обрачуна од стране Фонда здравственог осигурања. Фактурисана вриједност извршених услуга које Дом здравља пружа у оквиру примарног нивоа здравствене заштите представља изведену вриједност која проистиче из одредби наведеног уговора и усаглашавања (детаљније у тачки 6.1.1. извјештаја). Потраживања од Фонда здравственог осигурања по основу пружања здравствених услуга осигураним лицима у износу од 464.365 КМ су усаглашена ИОС-ом на дан 31.12.2019. године.

Потраживања од Јавне здравствене установе Дом здравља Станари односе се на потраживања из 2018. године која су по процјени руководства наплатива те није вршена исправка вриједности истих. Предузете су одговарајуће мјере за наплату односно послате су двије Опомене пред тужбу, иста су усаглашена ИОС-ом и потврђена независном конфирмацијом у току ревизије.

Исправка вриједности потраживања од купаца у износу од 5.846 КМ односи се на директан отпис потраживања од купаца из ранијег периода.

Друга краткорочна потраживања су исказана у износу од 55.756 КМ, а односе се на потраживања од радника по основу датих аконтација за службена путовања и прекорачења трошкова мобилних телефона (307 КМ), потраживања по основу рефундација накнада плата за вријеме боловања од Фонда здравственог осигурања (26.635 КМ), потраживања по основу рефундација накнада плата за вријеме породилшког боловања од Фонда дјечије заштите (6.634 КМ), потраживања од радника по основу поврата стамбених кредита који доспијевају на наплату у периоду до годину дана (12.137 КМ), потраживања за претплаћене доприносе (3.734 КМ) и потраживања по основу поврата специјализације које доспијева на наплату у периоду до годину дана (6.405 КМ).

Потраживања по основу рефундација накнада плата за вријеме боловања и породилшког боловања нису усаглашавана са Фондом здравственог осигурања и Фондом дјечије заштите сходно члану 18. став 3. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Готовински еквиваленти и готовина су исказани у износу од 18.768 КМ. Односе се на новчана средства на рачунима код пословних банака (17.564 КМ) и новчана средства у благајни у износу од 1.204 КМ.

Стање новчаних средстава на рачунима код пословних банака потврђено је независним конфирмацијама у току ревизије.

6.2.2. Пасива

Укупна пасива исказана је у износу од 8.337.485 КМ, а односи се на капитал, резервисања, одложене пореске обавезе и разграничене приходе и обавезе.

6.2.2.1. Капитал

Капитал је исказан у износу од 1.614.606 КМ, а односи се на основни капитал, ревалоризационе резерве, нераспоређени добитак и губитак до висине капитала.

Основни капитал је исказан у износу од 2.530.986 КМ, а односи се на државни капитал који је усаглашен са износом капитала уписаног у судском регистру.

Ревалоризационе резерве су исказане у износу од 1.614.045 КМ, а односе се на резерве формиране по основу процјене некретнина (1.613.798) и опреме (247 КМ) у ранијем периоду.

Укидање ревалоризационих резерви врши се у висини амортизоване ревалоризоване вриједности грађевинских објеката и опреме, а књиговодствено евидентирање укидања ревалоризационих резерви у 2019. години није вршено у складу са захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 41), што је детаљније објашњено у тачка 6.1.2. извјештаја.

Препоручује се директору да обезбиједи да се евидентирање укидања ревалоризационих резерви врши у складу са захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 41).

Нераспоређени добитак је исказан је у износу од 239.941 КМ, а односи се на нето добитак текуће године.

Губитак до висине капитала је исказан у износу од 2.770.366 КМ, а односи се на губитак ранијих година.

6.2.2.2. Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи

Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи су исказани у износу од 2.914.052 КМ, а односе се на разграничене приходе и примљене донације и остала дугорочна резервисања.

Разграничени приходи и примљене донације су исказане у износу од 2.882.029 КМ, а одnose се на донирана средства за реконструкцију и адаптацију грађевинских објеката у оквиру УН Програма оправка од поплава (2.379.469 КМ) и друга донирана основна средства у ранијем периоду у износу од 502.560 КМ. Наведена позиција је призната у складу са захтјевима МРС 20 – Рачуноводство државних давања и објелодањивања државних помоћи.

Остала дугорочна резервисања су исказана у износу од 32.023 КМ, а односе се на разграничене приходе по основу Споразума о раскиду Уговора о специјализацији и поврату уплаћених трошкова специјализације.

6.2.2.3. Обавезе

Обавезе су исказане у износу од 3.808.827 КМ, а односе се на дугорочне и краткорочне обавезе.

Дугорочне обавезе су исказане у износу од 1.783.183 КМ и чине их обавезе по основу дугорочних кредита и остале дугорочне обавезе.

Дугорочни кредити су исказани у износу од 1.572.513 КМ, а односе се на обавезе по основу индиректног кредитног задужења Дома здравља код Фонда здравственог осигурања по основу зајма Владе Републике Српске (1.099.851 КМ), кредитног задужења код Уникредит банке (465.988 КМ) и репрограма обавеза према ЗП „Електро Добој“ а.д. Добој у износу од 6.674 КМ.

Дом здравља је, у 2009. години, са Фондом здравственог осигурања закључио Уговор о зајму у износу од 1.938.147 КМ.

Анексом I Уговора о зајму (од 2012. године) регулисано је да ће Дом здравља враћати Фонду здравственог осигурања износ од 617.784 КМ под истим условима под којима је Влада Републике Српске закључила Уговор са Хипо Алпе Адриа банком а.д. Бања Лука односно Фонд здравственог осигурања закључио Споразум са Владом Републике Српске. Уговорени услови су промјењива каматна стопа коју чине шестомјесечни Еурибор увећан за маржу од 6,20% годишње, рок отплате од 10 година и грејс период од 2 године. Анексом је регулисано да ће преостали износ од 1.320.363 КМ бити измирен под условима под којим Фонд здравственог осигурања буде измиривао остатак дуга према Влади Републике Српске.

На дан билансирања, стање дуга према Фонду здравственог осигурања износи 1.185.432 КМ, од чега као дугорочна обавеза исказан износ од 1.099.851 КМ, а као дио дугорочних финансијских обавеза које за плаћање доспијевају у периоду од годину дана износ од 85.580 КМ.

Независном конфирмацијом од стране Фонда здравственог осигурања Републике Српске потврђено је стање кредитне обавезе на дан 31.12.2019. године у износу од 1.185.432 КМ.

У 2019. години Дом здравља је, у складу са Одлуком Управног одбора, закључио Уговор о дугорочном кредиту са UniKredit Bank d.d. Mostar. Кредит у износу од 600.000 КМ одобрен је на период од 5 година, по номиналној каматној стопи коју чине 6М Еурибор и каматна маржа у износу 2,68% годишње.

Уговор о репрограмирању дуга по рачунима за утрошену електричну енергију закључен је 2012. године са ЗП „Електро Добој“ а.д. Добој. Уговором је регулисано да ће се износ дуга од 55.063 КМ са неплаћеном каматом од 333 КМ враћати у 120 једнаких мјесечних рата (од 462 КМ) и да ће након исплате дуга бити отписана обрачуната а неплаћена камата у износу од 1.169 КМ.

Остале дугорочне обавезе су исказане у износу од 210.670 КМ, а односе се на обавезе по основу репрограма пореског дуга из 2015. године у износу од 10.885 КМ и репрограма пореског дуга из 2018. године у износу од 199.785 КМ.

Рјешењем Министарства финансија Републике Српске (од 09.06.2015. године) одобрено је одгођено плаћање пореског дуга на период од 60 мјесечних анuitета уз грејс период од једне године у укупном износу од 163.272 КМ и обрачунатим каматама у укупном износу од 58.818 КМ од дана доспијећа пореског дуга до коначне отплате дуга.

Рјешењем Министарства финансија Републике Српске (од 15.02.2018. године) одобрено је одгођено плаћање пореског дуга на период од 60 мјесечних анuitета у укупном износу од 461.041 КМ и обрачунатом каматом у износу од 4.428 КМ, те дорачунатим каматом у износу од 126.668 КМ од дана доспијећа пореског дуга и од дана обрачуна камате до коначне отплате дуга.

Краткорочне обавезе су исказане у износу од 2.025.644 КМ, а чине их краткорочне финансијске обавезе (191.172 КМ), обавезе из пословања (970.213 КМ), обавезе за зараде и накнаде зарада (788.078 КМ), друге обавезе (65.316 КМ), обавезе за порез на додату вриједност (3.229 КМ) и обавезе за остале порезе, доприносе и друге даџбине у износу од 7.636 КМ.

Краткорочне финансијске обавезе су исказане у износу од 191.172 КМ, а односе се на дио дугорочних финансијских обавеза које за плаћање доспијевају у периоду од годину дана по основу зајма узетог од Фонда здравственог осигурања (85.580 КМ) и Уникредит банке у износу од 105.592 КМ.

Обавезе из пословања су исказане у износу од 970.213 КМ, а односе се на обавезе по основу примљених аванса (122 КМ) и обавезе према добављачима у земљи за набавку роба и услуга у износу од 970.091 КМ.

Обавезе по основу примљених аванса односе се на обавезе по основу више уплаћених средстава од стране Фонда здравственог осигурања.

Обавезе према добављачима у земљи за набавку роба и услуга чине обавезе према добављачима из Републике Српске (906.507 КМ) и Федерације БиХ и Брчко дистрикт (63.584 КМ). Од поменутих обавеза најзначајније су неизмирене обавезе према Градској топлани а.д. Добој у износу од 339.729 КМ.

Обавезе за зараде и накнаде зарада су исказане у износу од 788.078 КМ. Односе се на обавезе за нето зараде и накнаде зарада за децембар 2019. године (307.233 КМ), порез на плату за децембар 2019. године (17.890 КМ), доприносе на плату за новембар и децембар 2019. године (320.380 КМ), краткорочне обавезе по основу репрограма пореског дуга које за плаћање доспијевају у периоду од годину дана (124.863 КМ) и обавезе за порезе и доприносе на остала лична примања (јубиларна награда) у износу од 17.712 КМ.

Друге обавезе су исказане у износу од 65.316 КМ, а односе се на обавезе према запосленима за превоз (16.974 КМ), отпремнине (1.234 КМ), јубиларне награде (26.904 КМ), помоћи у случају смрти члана породице и рођења дјетета (8.250 КМ),

обавезе за накнаде члановима управног одбора (1.350 KM) и обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима у износу од 10.604 KM.

До истека рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја, обавезе Дома здравља доспјеле на 31.12.2019. године измирене су у укупном износу од 873.836 KM, од чега су обавезе за бруто зараде и накнаде зарада 647.466 KM, обавезе из пословања (191.564 KM) и друге обавезе у износу од 34.806 KM.

Пореска управа Републике Српске је у периоду од 21.10.2019. до 07.11.2019. године, извршила контролу пословања Дома здравља за период од 01.10.2014. до 30.09.2019. године и донијела Рјешење (од 13.11.2019. године) за плаћање утврђених пореских обавеза у укупном износу од 222.038 KM, од чега су новоутврђене обавезе по основу необрачунатих пореза и доприноса (35.480 KM) и камата у износу од 186.558 KM.

Рјешењем је наложено плаћање новоутврђених обавезе по основу необрачунатих пореза и доприноса односе се на исплате запосленима по разним основама (разна туристичка путовања запослених, исплате поводом 8. марта, школарине и сл.) које законом нису ослобођене од плаћања пореза и доприноса. Камата се односи на обрачунату камату због кашњења у плаћању пореза и доприноса по стопи од 0,03% од датума исплате (плата за редован рад и претходно поменутих исплата) до датума контроле, као и кашњења у плаћању посебног доприноса за лица са инвалидитетом. Дом здравља је 27.11.2019. године изјавио Жалбу на рјешење, а до окончања ове ревизије Дом здравља није добио Рјешење по изјављеној Жалби.

Због неевидентирања Рјешења за плаћање утврђених пореских обавеза у укупном износу од 222.038 KM, достављеног од стране Пореске управе Републике Српске дана 17.11.2019. године, потцијењени су расходи и обавезе за порез и доприносе у износу од 35.480 KM и расходи и обавезе по основу затезних камата у износу од 186.558 KM, а прецијењен је добитак текућег периода у износу од 222.038 KM.

Препоручује се директору да обезбиједи да се у пословним књигама евидентирају расходи и обавезе утврђене по Рјешењу за плаћање утврђених пореских обавеза од стране Пореске управе Републике Српске.

6.2.3. Ванбилансна евиденција

У Билансу стања, на дан 31.12.2019. године, није исказана ванбилансна актива и ванбилансна пасива.

6.3. Биланс токова готовине

У Билансу новчаних токова (Извјештај о токовима готовине) исказани су приливи готовине из пословних активности у износу од 7.309.521 KM и одливи готовине из пословних активности у износу од 7.604.138 KM, што је за резултат имало нето одлив готовине из пословних активности у износу од 294.617 KM.

Приливи готовине из активности инвестирања исказани су у износу од 30.141 KM, а одливи готовине из активности инвестирања у износу од 146.854 KM, што је за резултат имало нето одлив готовине из активности инвестирања у износу од 116.713 KM.

Приливи готовине из активности финансирања исказани су у износу од 600.000 KM и одливи готовине из активности финансирања у износу од 242.492 KM, што је за резултат имало нето прилив готовине из активности финансирања у износу од 357.508 KM.

Нето одлив готовине исказан је у износу од 53.822 КМ, готовина на почетку обрачуноског периода исказана је у износу од 72.590 КМ, а готовина на крају обрачуноског периода у износу од 18.768 КМ, што одговара готовини исказаној у билансу стања.

Биланс новчаних токова није сачињен у складу са захтјевима МРС 7 - Извјештај о токовима готовине (параграфи 14, 16 и 17), јер су:

- одливи готовине из пословних активности по основу измирења репрограмираног дуга према „Градска топлана“ а.д. Добој у износу од 84.114 КМ исказани у оквиру активности финансирања и
- одливи готовине из активности инвестирања који се односе на готовинске исплате добављачима по основу улагања у некретнине у износу од 116.966 КМ исказани у оквиру пословних активности.

Препоручује се директору да обезбједи да се у Билансу новчаних токова одливи готовине из пословних активности и активности инвестирања и финансирања презентују у складу са захтјевима МРС 7 - Извјештај о токовима готовине (параграфи 14, 16 и 17).

6.4. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје, у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграфи 25 и 26), објелодањено је да су финансијски извјештаји Дома здравља састављени у складу са начелом сталности пословања и поред показатеља у финансијским извјештајима о неизмиреним обавезама и оствареном губитку ранијих година. Управа Дома здравља процијенила је да ће установа наставити пословати у временски неограниченом периоду због чињенице да је пословање Дома здравља од јавног односно општег интереса за локалну заједницу.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према достављеним информацијама за потребе ревизије, у 2019. години, против Дома здравља је вођен један управни спор због „ћутања администарције“ у вези захтјева за приступ информацијама. Против Дома здравља није вођен ниједан судски спор нити је Дом здравља покренуо судске спорове.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за 2019. годину сачињене су и Напомене, које пружају информације о Дому здравља и примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, али исте не задовољавају захтјеве МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 112 под ц) и осталих МРС и МСФИ, јер нису објелодањене неопходне додатне информације о датуму када је извршена ревалоризација некретнина и опреме и друге информације у складу са захтјевима МРС 16- Некретнине, постројења и опрема параграфа 77 (тачка а до д), бруто књиговодственој вриједности и акумулираној исправци вриједности опреме и корисном вијеку употребе или стопама амортизације као и опреми која је заложена као гаранција за кредит у складу са захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, параграф 73 (тачка ц и д), као ни потпуне информације о усвојеним рачуноводственим политикама за одмјеравање залиха укључујући и коришћени метод обрачуна излазне вриједности залиха у складу са захтјевима МРС 2 - Залихе (параграф 9, 25 и 36 а).

Препоручује се директору да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују и додатне информације у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја и осталих МРС и МСФИ.

Ревизијски тим

Драган Милошевић с.р.

Милијана Стојаковић Обрадовић, с.р.